

Ο ΑΠΟΛΥΘΕΙΣ ΚΑΤΑΔΙΚΟΣ

Ἐν Πρωσσίᾳ τὰ δικαστήρια τῶν συνέδρων δύνανται νὰ καταδικάσωσι κακοῦργόν τινα, κατὰ τὸν βαθμὸν τῆς ἐνοχῆς του, εἰς μακρότατον χρονικὸν διάστημα καθειρίζεως. Ἀλλαχοῦ ἄνθρωπος, ἄξιός νὰ καταδικασθῆ εἰς ποινὴν ὑπερβαίνουσαν τὰ εἰκοσαετῆ καταναγκαστικὰ ἔργα, καταδικάζεται ἰσοβίως εἰς τὸ κάτεργον. Ἐν Γερμανίᾳ δὲ αὐτὸς ἄνθρωπος εἶνε δυνατὸν νὰ καταδικασθῆ εἰς εἰκοσιπέντε, τριάκοντα, τεσσαράκοντα ἔτη καθειρίζεως καὶ ἔτι πλέον.

Τῷ 1826 δεκαοκταετίας νεκνίας κατηγορήθη ἐπὶ φόνο. Ὠνομάζετο Ὅθων Μύλλερως, ὡς πάντες σχεδὸν οἱ Γερμανοί. Τὰ κατὰ τὴν ὑπόθεσίν του δὲν ἦσαν ἐναργῆ.

Ἐθεάθη περιφερόμενος περὶ τὸ θέατρον τοῦ ἐγκλήματος. Ἐκτὸς τούτου δὲ μόνος αὐτὸς εἶχε συμφέρον ν' ἀποθάνῃ γέρον τις δὲν ἔμελλε νὰ κληρονομήσῃ.

Ἐν τούτοις ὁμίχλην ἐκάλυπτεν ἐπὶ τοσοῦτον τὰ γεγονότα, ὥστε εὐσυνείδητος δικαστὴς θὰ ἐδίτταζε νὰ ἐξενέγκῃ κατ' αὐτοῦ θανατικὴν ἀπόφασιν.

Ἄλλ' ἐπειδὴ ὁ δικαστὴς οὗτος μεθ' ὅλην τὴν εὐσυνείδησίν του εἶχε πάντοτε ἀκατανίκητον πρὸς τὸ τιμωρεῖν ῥοπήν, ἐπειδὴ δ' ἄλλως ἐνδείξεις ἐνοχοποιητικώταται ἐπεδύρουν τὸν Ὅθωνα Μύλλερων, καταδικάσθη εἰς καθειρίζειν πεντήκοντα ἔτων.

Ἡ καταδικαστικὴ ἀπόφασις ἀνεγνώσθη, ὡς πᾶσι τοῦ κόσμου αἱ καταδικαστικαὶ ἀποφάσεις, διὰ φωνῆς ὑπορρίνου καὶ διὰ τόνου ἀδιαφορίας πλήρους.

— Πεντήκοντα ἔτη καθειρίζεως! θὰ εἶπτε, τότε λοιπὸν καταδικάσθη εἰς ἰσόβια δεσμά.

Ἐκ πρώτης ὄψεως οὕτω σκέπτονται πάντες. Ἀλλὰ λάβετε ὑπ' ὄψιν ὅτι ὁ Ὅθων Μύλλερως μόλις εἶχε περατώσει τὸ δέκατον ὄγδοον ἔτος του, ὅτι ἦτο ῥωμαλεώτατος, καὶ ὅτι πολλοὶ τῶν συγχρόνων μας ὑπερβαίνουν τὰ ὀκτὼ καὶ ἐξήκοντα ἔτη.

— Πράγματι . . . ἐν τούτοις . . .

— Ἄλλως τε τὰ γεγονότα ἐν ὅλῃ αὐτῶν τῇ πραγματικότητι αἴρουν πᾶσαν ὑπόθεσιν, πᾶσαν σκέψιν.

— Ὁ Ὅθων Μύλλερως διήνυσεν τὸν ἥμισυν αἰῶνα τῆς ποινῆς του;

— Ναι. Πρέπει νὰ προσθέσω ὅτι κατὰ τὸ πρῶτον ἐξάμηνον τοῦ ἔτους 1876, ἂν εἶνε ἀκριβεῖς αἱ ἀναμνήσεις μου, ὁ δυστυχὴς Μύλλερως ἐκτίσας καὶ ὑπερεκτίσας τὴν ποινὴν του, ἀπελύθη.

Ὁὐδεμία πλέον ὑφίστατο ἀμφιβολία περὶ τῆς βελτιώσεως τοῦ χαρακτῆρος τοῦ δεσμώτου. Ἡ ἔργασια τῶν χειρῶν του ἀπίνεγκεν αὐτῷ χρηματικὸν τι ποσόν. Τὸ ἐνεχείρισεν πρὸς αὐτόν, τῷ πῦχθησαν κατευόδιον, καὶ εἶτα ἐξέβηλον αὐτὸν κατηγορικώτατα τῆς θύρας τοῦ δεσμοτηρίου.

B'

Τὸ περίεργον — καὶ συγχρόνως φυσικώτατον — ἐν τῇ καταστάσει τοῦ Ὅθωνος Μύλλερως ἦν ὅτι ἐπεθύμει διακαῶς νὰ ἴδῃ λάμπον τέλος τὸ φῶς τῆς ἀπελευθερώσεώς του. Ἀπὸ πέντε ἡδὲ ἑπτῶν ἡρίθμει τὰς περριχομένους ὥρας λεπτόν πρὸς λεπτόν.

Ἡ ἐλευθερία! Ἴδου τὸ χρυσοῦν ἴνδαλμά του. Ποσῶς δὲν ἔμελεν αὐτῷ πῶς ἔμελλε νὰ τὴν μεταχειρισθῆ. Ἡ ἐλευθερία! Δὲν ἦτο δι' αὐτὸν τὸ πᾶν;

Τὴν τελευταίαν πρὸ τῆς ἀπολύσεώς του νύκτα οὐδὲ λεπτόν ἔκλεισε τοὺς ὀφθαλμούς του. Κατὰ τὴν λυκαυγῆς ἐνεδύθη κατεσπευσμένως.

Οἱ πυλωροὶ τῶν δεσμοτηρίων σπανιώτατα λαμβάνουσι τὴν τιμὴν ν' ἀποφυλακίσωσι δεσμώτην ἀπὸ πενήκοντα ἔτων καθειργημένον. Τοιοῦτοι ξένοι δὲν λησμονοῦνται· δὲν τὸν ἐλησμονήσαν. Μετὰ δέκα λεπτὰ ἦτον ἐκτός, μόνος ἐπὶ τῆς φλιάς τοῦ ἀπαισίου ἐκείνου οἰκοδομήματος, ἐν ᾧ παρήλθεν ὁ βίος του.

Καὶ τότε κατελήθη ὑπὸ μωροῦ φόβου. Ὁρμηφύτως ἐστράφη πρὸς τὰ ὀπίσω ὅπως ἐπιστρέψῃ πάλιν εἰς τὴν εἰρηκτὴν του. Μετὰ τσαυτὰ ἔτη ἀπώλεσε τὴν ἔξιν τοῦ αὐτεξουσίου, ὥστε ὀδύνη σχεδὸν κατέλαβεν αὐτὸν σκερθέντα τί ἔμελλε νὰ πράξῃ.

Ποῦ ἔμελλε νὰ ὑπάγῃ; Τί θὰ ἔτρωγε; Πρὸς ποῶν θὰ ἐτόλμα νὰ ὁμιλήσῃ;

Ὁ Ὅθων Μύλλερως ἦτο προσέτι, ἐλησμονήσας νὰ τὸ εἶπω, φύσις ἐπιρρεπὴς πρὸς τὸν θεωρητικὸν βίον.

Ἐν τῇ εἰρηκτῇ κατ' ἀρχὰς ἐδυσανασχέτει μὲν, ἀλλὰ, κατὰ τὴν ἀκριβῆ τῆς λέξεως σημασίαν, δὲν ὑπέφερε.

Ἄς πάντες οἱ καθειργημένοι, ὁ δυστυχὴς ὠνειροπόλει ἀκαταπαύστως δραπετεύσεις, ἀλλ' οὐδέποτε ἀπεπειράθη ν' ἀποδράσῃ, ἔμενε δ' οὕτω ζῶν ὡς φυτὸν, εἰς οὐδὲν ἐνδιαφερόμενος, οὐδὲν μανθάνων, οὐδ' ὑποπτεύων τί συνέβαινε ἐκτός. Ἄν δὲ προσθέσω ὅτι ὁ ἄθλιος νέος ἠγνοεῖ τέλεον καὶ ἀνάγνωτιν καὶ γραφήν, θὰ παράσχω ἀκριβῆ σχεδὸν ἰδέαν τῆς ἀδιαφορίας καὶ τῆς καταστάσεως τοῦ πνεύματος τοῦ Ὅθωνος Μύλλερως.

F'

Ἰστατο λοιπὸν ἐκεῖ ἀκίνητος, κατεπτοημένος. Πρῶτον τότε ἐνόησεν ὅτι ὁ κόσμος δὲν ὑφίστατο ἐκτός τοῦ δεσμοτηρίου, ὅπως αὐτὸς τὸν ἐφικτάζετο. Οὐ μόνον οὐδένα ἐγίνωσκεν ἐν τῇ μεγάλῃ πόλει, ἦν κατόκησεν ὡς ἀριθμὸς ἐπὶ πενήκονταετίαν, ἀλλ' ἀνελογίσθη ὅτι καὶ εἰς αὐτὸ ἔτι τὸ χωρίον του πολὺ ἐλίγοι ἐξ ὧων εἶχε γνωρίσει θὰ ἐπέζων.

Ἄλλως τε ἔπρεπε νὰ μεταβῆ εἰς τὸ χωρίον τοῦτο.

Ὁ Ὅθων Μύλλερως ἤξευρε κάλλιστα ὅτι ἐζω-

των θά ἐμάνθανε ποίαν ὁδὸν ἔπρεπε νὰ τραπῆ. Καὶ ἐσκόπει φυσικώτατα ν' ἀναχωρήσῃ πεζῆ, ὅπως τῷ 1826.

Ἄλλ' ὁ ἄνθρωπος οὗτος, ὅστις ἀπὸ τόσον μακροῦ χρόνου δὲν εἶχεν ὀμιλήσει εἰμὴ μόνον πρὸς δεσμοφύλακας, πρὸς ἐπιστάτας ἢ πρὸς συνδεδεμένους τού τινα, ἠσθάνετο ἀκατανίκητον ἀποστροφὴν ν' ἀποταθῆ πρὸς τοὺς διαβάτας.

Ὁδυνηρὰν τινα δειλίαν ἐνέπνεεν αὐτῷ ἡ θέσις του ὡς ἀπολυθέντος κακούργου, ἡ δὲ ταραχὴ εἰς ἣν ἐνέβαλλεν αὐτὸν τοσοῦτω μακροχρόνιος ἀπὸ τῆς κοινωνίας ἀπομάκρυνσις, ἐδιπλασίασε τὸν τρόμον του.

Τὸ εἶπομεν, ἀπεπειράθη νὰ ἐπιστρέψῃ νὰ τείνη τὰς χεῖράς του εἰς τὰς ἀλύσεις. Ἔστρεψε μάλιστα καὶ ἐν βῆμα πρὸς τὰ ὀπίσω ὅπως κρούσῃ τὴν θύραν ἐκείνην, ἣν ἀπὸ τοσοῦτων ἐτῶν ἐπεθύμει νὰ ἴδῃ ἀνοίγουσαν, καὶ ζήτησῃ τὴν εἰρκτὴν του.

Ἄλλ' ἔστη σκεφθεὶς ὅτι θὰ τὸν ἐχλεύαζον, καὶ προὐχώρησε βήματά τινα πρὸς τὰ πρόσω.

Ἦτον ἔαρ. Ἡ πέμπτη ὥρα εἶχε σημάνει εἰς πάντα τὰ ὠρολόγια τῆς πόλεως. Ὁ ἥλιος ἀνέτελλε περιπόρφυρος. Ὁ ἀῆρ ἦτο καθαρότατος καὶ τὸν ἀνέπνεε μεθ' ἡδυπαθείας.

Κατ' εὐτυχίαν ἡ σκηνογραφία αὕτη τῆς φύσεως κατέστησε θερραλεώτερον τὸν δυστυχή. Ἦρξατο ὀριστικῶς πλέον βαδίζων, προχωρῶν πρὸς τὰ πρόσω, ἀγνοῶν ποῦ, ἐλπίζων ἐπὶ τὴν Πρόνοιαν.

Ἄλλως δ' ὑπελάμβανεν ἑαυτὸν πλούσιον.

Ἡ κατὰ τὸ μακρὸν διάστημα τῆς καθείρξεως του ἐργασία του, ὅσον γλίσχρος καὶ ἂν ἀντημείβηται, ἀπῆνεγκεν αὐτῷ τετρακόσια ἐβδομήκοντα τάλληρα περίπου, καὶ ὁ δυστυχὴς γέρον ἐσκέπτετο ὅτι τοιοῦτον ἔχων ἠσαυρὸν ἠδύνατο ν' ἀψηφίσῃ τῆς δυστυχίας τὰς ἐπιδρομάς.

Ἄμα εἰσελθὼν εἰς τὸ κέντρον τῆς πόλεως, ἦτις ἐντούτοις ἦτο μία τῶν ἀθλιωτέρων παρερηνείων πόλεων, κατεμαγέυθη. Οὐδέποτε εἶχε φαντασθῆ τοιαῦτα θαυμάσια.

Αἱ ἐν σχήματι στρατῶνων νεώτεροι οἰκίαι τὸν ἐνέπλησσαν θαυμασμοῦ. Τῷ ἐφάνοντο ἀπαράμιλλα μέγαρα. Ἐν ταῖς ἀναμνήσεσι τῆς παιδικῆς του ἡλικίας ἀναζητῶν οὐδὲν εὗρισκε δυνάμενον νὰ συγκριθῆ πρὸς ὅσα εἶχε πρὸ ὀφθαλμῶν. Ἐν τούτοις, πρέπει νὰ τὸ εἴπωμεν χάριν τῆς ἀληθείας, ὁ πρῶν δεσμώτης ὑπέμενε πάσας ταύτας τὰς ἐκπλήξεις μετὰ ποιῶς ψυχικῆς εὐσταθείας.

Ἄλλ' ἰδοὺ ἐν τῇ ὁδῷ, ἐν μέσῳ τῆς ὁποίας ὁ Ὁθων Μύλλερὸς κεκηνὸς τὸ στόμα ἔχων καὶ ἐκπλήκτους τοὺς ὀφθαλμοὺς ἐξήταζε καὶ ἐθαύμαζε, ὀρθοὶς τις ἐργάτης ἐπεφάνη πρὸς αὐτὸν βαδίζων.

Οὗτος ἦτον ὁ πρῶτος ἄνθρωπος, ὃν ὁ γέρον ἐβλεπεν ἀπὸ πεντήκοντα ἐτῶν, ἐκτὸς τῶν ἐν τῷ δεσμοτηρίῳ.

Παρὰ τὴν ἀτεγκτόν του φύσιν ἠσθάνθη ζωη-

ροτάτην συγκίνησιν καὶ φόβον τινά. Τῷ ἐφάνη ὅτι πάντες ἔμελλον ν' ἀναγνώσωσιν ἐπὶ τοῦ μετώπου του ὅτι ἦτο δεσμώτης μόλις ἀπολυθείς.

Τίποτε. Ὁ ἐργάτης οὐδόλως προσέσχε πρὸς αὐτόν. Ἄλλ' ἐτέρωθεν τῷ προὔξενεσσε κατάπληξιν εἰς τρόμον ἀμέσως μεταβληθεῖσαν.

Πράγματι ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος, ὁ χειρῶναξ, διαβάς παρὰ τὸν Ὁθων Μύλλερὸν ἐξήγαγεν ἀπὸ τοῦ θυλακίου του τεμάχιον ξύλου λεπτότατον, μακρὸν ὡς δάκτυλος καὶ ὀλίγω βραχυτέρον, χονδρὸν δ' ὡς καρφίς. Τὸ παρετήρησε συντόμως κατ' ἀρχάς, εἶτα δὲ διὰ κινήσεως ταχείας προσέτριψεν αὐτὸ ἐπὶ τῆς κνήμης τῆς ἀναξυρίδος του καὶ . . . τὸ ξύλινον τεμάχιον ἀνεφλέχθη. Ὁ ἐργάτης ἀνῆψε τὴν πίπαν του. Ὁ Ὁθων Μύλλερὸς δὲν ἐνόει. Ἐπίστευσε ὅτι βλέπει μαγεῖαν τινά.

Ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς ἐγκαθείρξεώς του ὁ ἀμαθὴς χωρικὸς εἶχεν ἴδει πάσας τὰς νύκτας ἐν τῇ θολωτῇ στοᾶ τῷ δεσμοτηρίου φέγγουσαν τὴν αὐτὴν λυγίαν διὰ τοῦ αὐτοῦ ἐλαίου. Ἦξευρεν ὅτι τὴν ἀνῆπτον κατ' ἀρχάς διὰ φωτὸς ἐκ πυρολίθου παραγομένου. Ἄλλ' εἶτα δὲν ἐμερίμνησε πλέον πῶς τὴν ἀνῆπτον, καὶ τὸ χημικὸν αὐτὸ φωσφόρον, τὸ φωσφόρον αὐτὸ, τὸ οὗτος οἰκεῖον καταστὰν πρὸς τὰ ἦθη μας σήμερον, ὥστε πιστεύομεν σχεδὸν ὅτι ἀνέκαθεν ὑπῆρχε, τὸ χημικὸν αὐτὸ φωσφόρον ἐφάνη εἰς τὸν δυστυχή ὡς διαβολικὴ ἐνέργεια.

Ἐσκέφθη νὰ κάμῃ τὸν σταυρὸν του ὅπως ἐξορκίσῃ τὸν δαίμονα. Ἄλλ' ὁ ἐργάτης διήλθε παρ' αὐτόν, ἔχων τόσον ὀλίγον καταχθόνιον ἦθος, ὥστε ὁ Ὁθων Μύλλερὸς εἶπε καθ' ἑαυτόν :

— Ἄμπορεῖ νὰ τὸ βροῦκην αὐτὸ ἀφ' οὗ φυλακίσθηκα κ' ἔπειτα.

Δ'

Ἐν τούτοις ἡ σκέψις αὕτη μόνον κατὰ τὸ ἡμισυ τὴν ἐνεθάρρυνεν. Τὸ τεμάχιον ἐκεῖνο τοῦ ξύλου τὸ ἀναφλεγόμενον μόνον, ὡς διὰ μαγείας, διὰ μιᾶς μόνης κινήσεως, συνετάραττε τὴν φαντασίαν του. Ἐμπεφορημένος ἐτι τῶν δεισιδαιμονιῶν τῆς παιδικῆς του ἡλικίας, ἄκων ὁ δυστυχὴς ἐπίστευεν εἰς τὰς μαγανείας, καὶ διελογίζετο μὴ τὸ φαινόμενον τοῦτο ἔθιχαν πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν του ὅπως τὸν καταπλήξωσι.

Ἡ ὁδὸς ἐν τοσοῦτῳ ἐπληροῦτο ὀλονέν.

Ἐν ᾧ ὁ Ὁθων Μύλλερὸς προὐχώρει βήματι βαρεῖ, ἄλλοι ἐργάται, καταστηματαῖται, ὑπάλληλοι, καὶ θεραπαινίδες ἐξήρχοντο ἐκ τῶν οἰκιῶν των ὅπως μεταβῶσιν εἰς τὸ ἔργον των, εἰς τὰ καταστήματά των ἢ πρὸς ὀφθαλμῶν.

Πολλοὶ ἔφερον ἀνά τὸ στόμα τὴν χονδρὴν ἐκ πορσελάνης πίπαν των, πεπληρωμένην ἄκρι στεφάνης, οὐκ ὀλίγοι δὲ προσέτριβον τὸ μικρὸν τεμάχιον τοῦ ξύλου εἶτε ἐπὶ τοῦ πέλματος τοῦ ὑποδήματός των, εἶτε ἐπὶ τοῦ λιθοστρώτου, εἶτε ἐπὶ τοῦ τοίχου.

Καὶ πάντοτε αἰφνιδίως ἀνεφλέγετο χωρὶς οὐ-

δεις νὰ φαίνηται οὐδ' ἐπ' ἐλάχιστον ἐκπληττόμενος.

Τότε τὴν κατὰπληξιν τοῦ γέροντος διεδέξατο θαυμαστικὴ περιεργία τοιαύτη, ὥστε ἀνεζήτηε ἀπλῆστως διὰ τῶν ὀφθαλμῶν του τοὺς κρατοῦντας πίπας καὶ τοὺς πρηκκοῦθει ὅπως τοὺς ἔδη ἀνάπτοντας αὐτάς.

Εἶτα ἡ περιεργία του αὐτὴ μετεβλήθη εἰς παιδικὴν χαρὰν πρὸ τοῦ θαυματουργοῦ τούτου πειράματος.

Κατόπιν κατελήφθη ὑπὸ ζωηρᾶς ἐπιθυμίας νὰ μάθῃ τί ἦτο, πῶς ἐγίνετο, καὶ πῶς ὠνόμαζον τὴν μαγείαν ταύτην, ἀλλὰ δὲν ἐτόλμα νὰ ἐρωτήσῃ. Οὐχὶ διότι ὑπέθετε ὅτι ἡ ἐρώτησίς του θὰ προὔξει ἐκπληξιν, ἀλλὰ διότι δὲν εὕρισκε φράσιν ὅπως ἐρωτήσῃ.

Ἡ ἔξις τοῦ βιοῦν μετὰ τῶν αὐτῶν ἀνθρώπων, τοῦ βλέπειν ἀνανεούμενα τὰ αὐτὰ φαινόμενα, τοῦ προφέρειν τὰς αὐτάς λέξεις κατὰ τὴν αὐτὴν ὥραν, εἶχε παραδόξως περιστείλει τὸν κύκλον τῶν λέξεων ὧν ἐποιεῖτο χρῆσιν.

Ἡσθάνετο τοῦτο ὀρμηφυῶς καὶ παρέμενε θεωρῶν, μὴ τολμῶν νὰ ὀμιλήσῃ.

Ἡ περιεργία του ἐν τούτοις ἀνήφθη μίαν στιγμὴν. Προέτεινε τὴν χεῖρά του ὅπως σταματήσῃ νεανίαν διαβαίνοντα καὶ κρατοῦντα διὰ τῶν ἄκρων τῶν δακτύλων του τὸ περιφρημον φωσφόρον.

— Τ' εἶν' αὐτό; ἠρώτησεν ὁ Ὅθων Μύλλερως διὰ βραβείας φωνῆς.

Ἄμα τῇ ἐρωτήσει ταύτῃ ὁ ἐρωτηθεὶς Γερμανὸς ἔστρεψεν ὀργίλους ὀφθαλμοὺς ἐπὶ τοῦ γέροντος, ὡς ἄνθρωπος νομίζων ὅτι τὸν χλευάζουν.

Ἐξηγησιώτῃ μάλιστα καὶ ἔμελλε νὰ γρονθοκοπήσῃ, ὡς ἤρμοζε, τὸν προπέτην, ὅστις ἐτόλμησε νὰ τὸν ἐρωτήσῃ τοιοῦτον πρᾶγμα. Ἀλλὰ παρετήρησεν ὅτι ὁ ἐρωτήσας αὐτὸν ἦτο γέρον, καὶ προσβλέψας αὐτὸν ἀτενῶς εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς ἐξηκολούθησε τὸν δρόμον του, χωρὶς νὰ τῷ ἀπαντήσῃ.

Ὁ Ὅθων Μύλλερως ἐξέλαβε τὸν διαβάτην ἐκείνον ὡς σκαῖον, ἐπειδὴ δ' ἦτο λίαν πείσμων ἀπεφάσισε νὰ ἐρωτήσῃ ἕτερον.

Οὗτος τὸν ἠτένισεν ἡσύχως ὑπομειδιῶν καὶ ἐψιθύρισε:

— Νὰ ἕνας τρελλὸς ποῦ ἔφυγε ἀπὸ τὸ φρενοκομεῖον.

Καὶ ἀντιπαρήλθε, μὴ συγκατατεθεὶς, ὡς οὐδ' ὁ πρῶτος, νὰ διαφωτίσῃ τὸν ταλαίπωρον γέροντα.

Ὁ Ὅθων Μύλλερως ἐνόησεν ἤδη ὅτι ἀνοησίαν τινὰ ἔλεγε, καίπερ δὲ πείσμων, ἀπεφάσισε ν' ἀναμείνῃ· ὁ μὴ ἀδημονήσας ἐν εἰρῇ ἐπὶ πεντηκονταετίαν δύναται ν' ἀναβάλῃ ἐπὶ τινὰς ἡμέρας τὴν γνῶσιν πράγματός τινος ἐνδιαφέροντος αὐτῷ.

Πρέπει νὰ εἰπῶμεν ὅτι οὐδεὶς οὔτε ἐν τῇ ὁδῷ, οὔτε ἐπὶ τῶν κατωφλίων τῶν ἀνοικομενῶν ἐργα-

στηρίων προσεῖχεν εἰς αὐτὸν, καὶ ὁ Ὅθων Μύλλερως ἐνεθαρρύνθη.

Εἶχεν ἀρχίσει νὰ ἐντρουᾶ ἐν τῇ ἐλευθερίᾳ του.

Βέβαιος ὅτι εἶχεν ἄφθονα ἐν τῷ θυλακίῳ του τὰ πρὸς τὸ ζῆν μέτα, ἐξηκολούθει τὰς ἀνερευνήσεις του ἐν τῇ πόλει, ἐκθαμβούμενος, κατὰ τὸ ἥμισυ μόνον ἀντιλαμβανόμενος τῶν πραγμάτων.

Κατὰ τὴν νεότητά του, μικρὸν πρὶν κατηγορηθῆ ὡς ἐκ προμελέτης θανατώσας τὸν σεβάσιμον συγγενῆ του, ὁ Ὅθων Μύλλερως εἶχε μεταβῆ εἰς πόλεις τινὰς.

Εἶχε μάλιστα συνάψει καὶ κακὰς σχέσεις πρὸς βραδύρους τινὰς, αἱ δὲ σχέσεις του αὐταὶ ἐπέδρασαν ἐπὶ τῆς ἀποφάσεως τοῦ δικαστοῦ.

Ἡ πόλις λοιπὸν καθ' ἑαυτὴν δὲν τὸν ἐξέπληττε. Τὸν ἐξέπληττεν ἡ ἐπελθοῦσα παράδοξος μεταβολή, ἡ τηλικούτου μεταβαλοῦσα τὰ πράγματα, ὥστε δὲν ἀνεγνώριζε πλέον οὔτε τὰς ἐνδυμασίας, οὔτε τὰς ἀμάξας, οὔτε τίποτε.

Περὶ τὴν ἐνάτην ὥραν κατέλαβεν αὐτὸν ἀληθὴς βουλήσις. Ἄλλοτε ἐπὶ τῆς θύρας τῶν ξενοδοχείων ὑπῆρχον σημεῖά τινα, ἐμβλήματα τινα, ἅπερ ὁ Ὅθων Μύλλερως δὲν εἶχε λησμονήσει.

Ἄλλ' ἐπειδὴ τὴν τῶρα διήρχετο διὰ τῆς πλουσιωτέρας συνοικίας, φητικῶς δὲν ἀνεύρισκε τὰ παλαιὰ ἀγοραῖα τῆς ἐποχῆς του ξενοδοχεῖα, τὰ ὁποῖα ἐπ' ἀγαθῇ τῇ πίστει ἀνεζήτηε. Ἦσαν τόσον ὠραῖα ὅλα ἐν τῇ συνοικίᾳ ἐκείνῃ!

Ἄπαξ ἔτι ἐτόλμησε νὰ ἐρωτήσῃ.

Παχὺς τις καὶ ξανθὸς ἀστὸς προσέεχουσαν ἔχων τὴν κοιλίαν καὶ δυσειδῆ τὴν μορφήν ἰδίᾳ ἕνεκα τῆς ἀφθόνου κιτρίνης γενειάδος του, ἕστατο ἐπὶ τοῦ κατωφλίου ἐργαστηρίου τινός. Ἦτο κατασκευαστὴς σκούφων.

Εἰς τὸν Ὅθωνα Μύλλερων ἐφάνη ἄγριον τὸ ἐξωτερικόν του, ἀλλ' ἐνθαρρυνθεὶς ὑπὸ τῶν γαλανῶν του ὀφθαλμῶν, ὑπὸ τῆς κοιλίας του, καὶ τοῦ ἐπαγγέλματός του, τὸν παρεκάλεσε ὀλίγον τραχέως, εἶν' ἀληθὲς, νὰ τῷ ὑποδείξῃ μέρος τι διὰ νὰ φάγῃ.

Ὁ παχὺς ἀστὸς, ὁ ἔχων ἀξιώσεις φιλόφρονος συνδαιτυμόνος καὶ συμπότου, κατὰ τὸ γερμανικὸν ὅμως ἄζημιώτον σύστημα, καὶ ὑπολαμβάνων ἑαυτὸν εὐφύεστατον, ὑπέθεσεν ὅτι ὁ γέρον προσεποιεῖτο τὸν βλάκα ὅπως τὸν εἰρωνευθῆ.

— Νὰ, φίλε μου, τῷ εἶπε, βλέπεις ἐκεῖ κάτω ἐκεῖνα τὰ δεινδράκια ἐμπρὸς τὸ μεγάλο τὸ σπῆτι; Ἐκεῖ πῆγαινε. Ἐμβα ἴτια καὶ μὴ φοβάσαι· εἶνε *μπιραριά*· ἔχει ὅ,τι θέλης.

Ὁ Ὅθων Μύλλερως νυχάριστησεν αὐτὸν μετὰ τῆς ἀβοηροσύνης ἀνθρώπου διεθρόντος τὰ τρία τέταρτα τῆς ζωῆς του ἐντὸς τῶν τοίχων εἰρῆτης, καὶ ἐτράπη πρὸς τὸ μέρος τὸ ὑποδειχθὲν αὐτῷ ὑπὸ τοῦ ἀγρίου καὶ πυκνογενεῖου σκουφοποιοῦ. Ἦτον ἀκριβῶς ζυθοπωλεῖον μεγαλοπρεπὲς ἔχον ὡς πελάτας τὸ ἄνθος τῶν κομψομενῶν νέων τῆς πόλεως.

Ὁ Ὅθων εἰσῆλθε χαμαὶ νεύων τοὺς ὀφθαλμούς, συνεσταλμένος.

Θεράπων τις ἰδὼν αὐτὸν ἐπλησίασε καὶ τῷ εἶπε τί θέλει.

— Νὰ φάγω, ἀπεκρίνατο ὁ Μύλλερως.

— Καλὰ, κἀθήσε αὐτοῦ.

Ε'

Ὁ ἀπολυθεὶς δεσμώτης ὑπήκουσε. Παρατήρησε μικρὰν μαρμαρίνην τράπεζαν καὶ ἐκαθέσθη παρ' αὐτήν.

Εἶτα περιέβλεψε περὶ ἐαυτόν.

Ἐνταῦθα ἡ πολυτέλεια τὸν περιέβλαλλε, τὸν περισφίγγεν ἐκ τοῦ σύνεγγυς. Ὅπισω τῆς κεφαλῆς του ὑπῆρχε κἀποττρον, ἐνώπιον αὐτοῦ καὶ εἰς τὸ βάθος ἕτερον κἀποττρον ὑψηλότατον, εὐρύτατον, ἐν ᾧ ἀντενακλᾶτο τὸ πρῶτον, ἐν τούτῳ δ' ἀντενακλᾶτο τὸ δεύτερον, καὶ οὕτω καθ' ἑξῆς, ὥστ' ἐφάνιντο ἀποτελοῦντα ἀπέραντον καὶ βελὴν διάδρομον λελαξευμένον ἐν χρυσῷ περιγλύφῳ θόλῳ.

Ὁ περιγλύφος χρυσῆς ἦσαν τὰ πλαίσια.

Οὐδέποτε ἄλλοτε, οὐδαμοῦ, εἶχεν ἴδει τοιοῦτόν τι.

Τὰ κἀποττρα ἦσαν τοσοῦτον καθαρὰ, ὥστ' ἐνόμισε πράγματι ὅτι ἦσαν ὀπαὶ ἄγρουσι εἰς ἀτέρμονα σειρὰν αἰθουσῶν προωρισμένων πρὸς διατροφήν καὶ τέρψιν τῶν νεωτέρων Γερμανῶν, ἀλλὰ διεκρίνε παραδόξῳν κεραλὴν θεωροῦσαν αὐτὸν δι' ὀφθαλμῶν μεγεθυνθέντων ἐκ καταπλήξεως καὶ ἀνεγνώρισεν ἐαυτόν.

Κἀποττρα λοιπὸν, καὶ οὐδὲν ἄλλο ὑπῆρχον περὶ ἐαυτὸν, ἀλλ' οἷα κἀποττρα! δῶα μέτρων ὕψους.

Τῇ στιγμήῃ ἐκείνῃ τῷ ἐπῆλθε κατὰ νοῦν τὸ πρῶτον ἢ ἰδέα ὅτι ἦτον ἴσως παίγιον παραδόξου τινὸς ὄνειρου, ἢ ὅτι συνενοήθησαν οἱ ἐν τῇ πόλει ὅπως τὸν καταχλευάσωσιν ἅμα ἐξεληθόντα τοῦ δεσμωτηρίου.

Δὲν ἦτο πράγματι δυνατὸν νὰ ὑπάρχωσι τόσῳ ὠραία πράγματα ἐν πόλει, ἢν ἄλλοτε εἶχε γνωρίσει σκυθρωπὴν, καπνισμένην, γελοίαν, στενόχωρον.

Ἄλλως δὲ ταῦτα πάντα ὠμοιάζον καὶ πρὸς μαγικὸν παραμύθιον.

Πῶς! Οὐ μόνον ὑπὸ χρυσοῦ καὶ χρυστάλλων περιεκυκλοῦτο, ἀλλ' ἐπὶ τῶν τοίχων ὑπῆρχον ἀνηρητημένα εἰκόνες καταθέλγουσαι τὴν ὄρασίν του, οὐ μόνον κύριός τις εὐγενέστατος ἐδείκνυτο πρόθυμος νὰ τὸν ὑπηρετήσῃ, ἀλλ' ἐκάθητο ἐπὶ μαλακῆς ἔδρας ἐπικεκαλυμμένης ὑπὸ στιλβούσης πρασίνης βύρσης, ἧς οὐδ' ὑπόπτειον ἐπὶ τῆς ἐποχῆς του τὴν ὑπαρξίν.

Ἄληθῶς ἦτο παραδοξότατον!

Καὶ ἐν ᾧ ἀπεθαύμαζε ταῦτα, ὁ τόσον καλοφορεμένος κύριος ὁ φορῶν ἐπεπνύτην μὲ οὐρανὸν κίσεως προσέκλινεν ἐνώπιόν του ὡς ἐνώπιον πρίγκιπος, ἐρωτῶν αὐτὸν τί ἐπεθύμει νὰ φάγῃ.

Ἄν ταῦτα πάντα ἦσαν ἀπάτη τῶν αἰσθητέων

του, ἢ ἀπάτη αὕτη δὲν ἦτο πολὺ δυσάρεστος, καὶ ὁ Ὅθων Μύλλερως ἀναλαβὼν θάρρος ἀπεφάσισε ν' ἀφήσῃ τὰ πράγματα εἰς τὸν βούν των.

Δυστυχῶς ὁ δυστυχῆς ἄθλιος γέρον καταλήφθη ὑπὸ στενοχωρίας ὅτ' ἐδέσθη ν' ἀπαντήσῃ εἰς τὸν θεράποντα.

— Τί θέλω νὰ φάγω; ἐπανελάβε.

— Ναι, κύριε.

Ἄλλος τις, ἀγγίλους, θ' ἀπηλλάσσετο τῆς στενοχωρίας λέγων:

— Δός με ὅ,τι θέλῃς, ἀφίνομαι ἔς τὴν ἐκλογὴν σου.

Ἄλλ' ὁ Ὅθων Μύλλερως δὲν ἦτον ἀγγίλους. Ἠθέλησε νὰ διατάξῃ φαγητόν τι τῆς ὀρέξεώς του, καὶ ἀναπολῶν τὰ φανταστικά φαγητὰ τῆς εἰρηκτῆς του ἐζήτησε:

— Ἐνα πιάτο κουκιά μὲ λαρδί.

Τὸ λαρδί τὸ προσέθηκεν αὐτός. Τὸ λαρδίον ἐφάνετο πράγματι εἰς αὐτὸν ὡς τὸ ἄκρον ἄκρον τῆς πολυτελείας καὶ τῆς καλῆς διαίτης. Ὅθεν ἐβυθίσθη ἐκ νέου εἰς τὸ ἀχανές πέλαγος τῆς ἐκπλήξεώς του ὅτε ἤκουσε τὸν θεράποντα εἰπόντα:

— Δὲν ἔχομε ἀπ' αὐτὸ ἐδῶ.

Ἄ! Πῶς! δὲν εἶχον λαρδίον εἰς τὸ μέγαρον ἐκεῖνο; Τότε λοιπὸν τί ἔτρωγον; Ἄν ἐγίνωσκεν ὅτι ὑπῆρχεν ἡ Κλεοπάτρα, ἤθελε βεβαίως εἶπει κατὰ νοῦν.—Σαυτὸ ἐδῶ τὸ παλάτι δίχως ἄλλο, λυωμένα μαργαριτάρια τρώγοντες, δὲν εἶν' ἐδῶ μέσα ἡ δουλειά μου.

Ἄλλ' ἠγνώσει τελέως τὴν Κλεοπάτραν, τὸν Μάρκον Ἀντώνιον καὶ τοὺς ἄλλους.

Διὰ τοῦτο ἀνύψωσε τὴν κεφαλὴν του, καὶ δι' ὀρθοπροσῆνης ἀνεπίστου παρ' αὐτῷ, ἠρώτησε:

— Μήπως δὲν ἔχετε ἐδῶ οὔτε λάχανο ξυνὸ, οὔτε χοιρομῆρι, οὔτε λουκάνικα τῆς Φραγκφώρτης;

— Ἄ! ὅσον ἀπ' αὐτὰ, ναι, ἀπεκρίνατο ὁ θεράπων μειδιῶν.

Ὁ Ὅθων Μύλλερως νύχαισι τῆς πολὺ ἐκ τοῦ μειδιάματος ἐκεῖνου καθησυχάσαντος αὐτὸν ἐντελῶς, διότι, ἐπειδὴ ἦτον ἐνωρίς, οὐδεὶς ὑπῆρχεν ἐν τῷ ζυθοπωλείῳ ἔτι, καὶ ὁ θεράπων αὐτὸς μὲ τὰ κατὰμυρα ἀσπρόρουγά του καὶ τὴν χωρίστραν του τῷ ἐνέπνεε φόβον.

— Κορσὶ ἡ μπίρα; ἠρώτησεν αὖθις ὁ θεράπων.

— Μπίρα.

— Ἀπὸ ποιά;

— Ἀπ' ὅποια θέλεις, εἶπε τέλος πάντων ὁ Μύλλερως ἀδημονήσας.

Ὁ θεράπων παρέθηκε τὰ αἰτηθέντα.

Ἠρξάτο τρώγων βραδέως, ἡσύχως ἄνευ οὐδεμιᾶς ἐτέρας μερίμνης, εἰμὴ μόνον πῶς νὰ ἐννοήσῃ ὅλα αὐτὰ τὰ λάμποντα περὶ ἐαυτὸν πράγματα.

Καὶ ἐπανήρχετο αὐτῷ ἢ ἰδέα ὅτι τὸν ἐμυκτίζον.

Ἐν ᾧ προεγευμάτιζε, παρερχομένης ἤδη τῆς ὄρας, τὸ ζυθοπωλεῖον ὅπερ ἦτον ἅμα καὶ ξενά-

δοχείον και καφνεῖον, ἐπληροῦτο θαυμάτων. Πολλοὶ τούτων εἰθισμένοι νὰ κάθηνται εἰς τὰς τραπέζας τὰς παρκειμένους πρὸς τὴν τοῦ Ὁθωνος, ἐξήτασαν τὴν παράδοξον αὐτὸν ἄνθρωπον, τὸν φοροῦντα εἰσέτι τὴν στολὴν τοῦ δεσπώτου, ἣν ἡ γενναία διεθύνησις τῷ ἐδώρησε, καὶ ἐκαθέστησαν μακρὰν αὐτοῦ.

Μόνον ἰδιότροπὸς τις, γνωστὸς ὡς θηρεῖον περιπετειῆς, καὶ οὔτινος αἱ γινῶμαι ἐφ' ὄλων τῶν πραγμάτων διεφώνουν ἀείποτε πρὸς τὰς τῶν ἄλλων, ἐκαθέστη παρὰ τὸν Μύλλερν, ἐζήτησε ταχέως τὴ πρόγευμά του καὶ συνῆψε συνδιάλεξιν μετὰ τοῦ γείτονός του.

Ὁ νέηλις οὗτος ἦτον ἰατρὸς τις, Σαλστράς τὸ ὄνομα, Βαυαρὸς, ἐπίτατος τοῦ στρατοῦ τῆς πατρειδος του κατὰ τὸν πόλεμον τοῦ 1870, παραιτηθεὶς καὶ ἀποσυρθεὶς εἰς τὴν παρρηθνεῖον ταύτην πόλιν.

ΣΤ'

Ὁ Κάρολος Σαλστράς παραιτηθεὶς λοιπὸν τὸ παράδοξον ἐξωτερικὸν τοῦ Μυλλέρου καὶ τὸ κατὰ πλῆκτον ἦθος του, ἐσκέρθη βεβαίως ὅτι ἐπέτυχε τύπον πρὸς μελέτην καὶ δὲν ἐδίστασε.

— Μοὶ ἐπιτρέπετε, εἶπεν ἀποτεινόμενος πρὸς τὸν γέροντα, νὰ προγευματίσω πλησίον σας;

Ὁ Ὁθων Μύλλερν ἀπεκρίνατο ὅτι τῷ ἐπιτρέπει διὰ φρασεολογίας τόσον ἰδιορρήθμου, ὥστε ὁ ἰατρὸς ἐβεβαίωθη πλέον ὅτι ὁ γείτων του ἦτο περίεργον τι ὄν.

Ὁ Βαυαρὸς ἰατρὸς, ὅστις ἠπίστατο πολλὰ πράγματα, ἀλλ' ἠγνόει ἔτι περισσότερα, ἐγνώριζε τὴν στολὴν τῶν πρώτων δεσπωτῶν καὶ ἠτοιμάζετο νὰ ἐρωτήσῃ τὸν γέροντα, ἂν τοῦ δεσπωτοῦ ἐξῆλθε, δικτὶ ἐξῆλθε, πρὸ πάντων δὲ διατί ἐσῆλθε, ὅτε νεανίας τις εἰσῆλθεν εἰς τὸ ζυθοπωλεῖον κρατῶν σιγάρον εἰς τὸ στόμα του.

Ὁ Ὁθων ἔκτοτε ἐφάνη οὐδόλως προσέχων εἰς τὸν ἰατρὸν, ἀφ' ἐτέρου δὲν τῷ διεφουγεν οὐδ' ἡ ἐλαχίστη κίνησις τοῦ νεῆλιδος, ὅστις ἐπλησίωσε πρὸς τὴν τράπεζαν, ἔλαθε φωσφόρον ἕκ τινος δοχείου ἐκ πορσελάνης ὁμοίου πρὸς κώδωνα ἀνεστραμμένον κατὰ τὸ σχῆμα, καὶ τὸ προσέτριψε.

Αἶφνης ἡ μορφή τοῦ Μυλλέρου ἠκτινοβόλησε. Τὸ θαῦμα ἐκεῖνο τὸν διεσκέδαζε πάντοτε. Εἶτα δὲ στραφεὶς πρὸς τὸν ἰατρὸν, οὔτινος ἡ φυσιογνωμία δὲν τῷ ἐνέπνεε φόβον.

— Γιὰ πές μου, τῷ εἶπε διὰ τῆς φωνῆς του ἥτις εἶχεν ἀπολέσει σχεδὸν τὴν ἔξιν τοῦ ὀμιλεῖν, τ' εἶν' αὐτό;

— Ποῖον αὐτό;

— Νὰ, αὐτὸ πού βριστᾷ αὐτὸς ἔς τὰ χεῖρά του καὶ βγάνει φλόγα.

— Εἶνε φωσφόρον . . . χημικὸν φωσφόρον.

— Ἄ! τότε θὰ τὸ βρῆκαν κατόπι αὐτό! Εἶνε περίεργον καὶ εὐμορφο πρᾶγμα!

Τὰς λέξεις ταύτας ἀκούσας ὁ ἰατρὸς Σαλστράς, ὅστις ἐν τούτοις παράδοξόν τι προσεδόκα

ἐκ τοῦ γείτονός του, τοσοῦτον ἐξεπλάγη, ὥστε μικροῦ δεῖν ὑπέθετεν ὅτι τὸν ἐχλεύαζε. Ἄλλ' ἐνυπῆρχε πολλὴ εἰλικρίνεια ἐν τῷ τῶν τῆς φωνῆς τοῦ γέροντος.

— Σὺ δὲν εἶσαι εὐμορφο, ὑπέλαβεν ὁ ἰατρὸς μιμούμενος τὴν φρασεολογίαν του, ἀλλ' εἶσαι περίεργος ὅσον καὶ αὐτό. Ἀπὸ ποῦ βγήκες; μήπως ἤσουνα εἰς τὴ φυλακὴ;

— Ναί! ἀπεκρίνατο ἀπλῶς ὁ Ὁθων διὰ τὸν φωνῆς ἐκφραζόντος τὴν πεποίθησιν ὅτι ἀληθῶς ἐξέτισε τὴν ποινὴν του.

— Ἐμεινες πολὺν καιρὸν μέσα;

— Πενῆντα χρόνια.

Ὁ ἰατρὸς Σαλστράς ἀνετινάχθη ἐπὶ τῆς ἐδρας του.

— Πενῆντα χρόνια! πενήντα χρόνια ἔκαμες ἔς τὴ φυλακὴ;

— Ναί.

— Διὰ φόνον;

— Ναί, κύριε.

— Καὶ ἀπελύθης πότε;

— Σήμερον εἰς τὰς πέντε.

Τότε ὁ ἰατρὸς ἔτεινε τὴν χεῖρά του πρὸς τὸν Μύλλερν λέγων:

— Σὲ συγχάριω, φίλε μου.

Ὁ Ὁθων μὴ ἐννοῶν, ἔθηκε τὴν χεῖρά του ἐν τῇ τοῦ Βαυαροῦ ὅστις ἐφαίνετο καταγοητευμένος. Καὶ πράγματι εἶχε δίκαιον.

Ὁ ἰατρὸς εἶχεν ὀφρανηθῆ φαινόμενον τι, ἀλλ' οὐδέποτε ἤλπιζε νὰ ἐπιτύχῃ τοιοῦτον γεννάδαν.

— Καὶ λοιπὸν, ἀνεράξες, δὲν ἤξούρεις τί εἶνε τὸ χημικὸν φωσφόρον;

— Ὁχι.

— Φωτογραφία ἤξούρεις τί εἶνε;

— Φωτογραφία . . . ἐπανάλαβεν ὁ Μύλλερν.

— Σιδηρόδρομος;

— Ἄκουσα νὰ μιλοῦν μέσ' ἔς τὴ φυλακὴ γιὰ δαύτους.

— Ἄ! καὶ πῶς τοὺς φαντάζεσιν;

— Νὰ, πῶς εἶνε δρόμοι σιδηρένιοι γιὰ νὰ μὴν τρίβωνται γρήγορα.

— Περίφημα! καὶ ἠλεκτρικὸς τηλεγράφος;

— Ὁ! ὁ τηλεγράφος ἦταν ἔς τὸν καιρὸ μου.

— Ὁχι αὐτός.

— Ἐτσι θαρρεῖς.

— Καὶ τὸ φωταεῖον, καὶ τὸ ἠλεκτρικὸν φῶς, καὶ τὰ ἀτμόπλοια;

Ὁ Ὁθων πλῆρες ἔχων τὸ στόμα, διεσταλμένα τὰ ὄμματα, καὶ τεμάχιον ἀλάντος ἐπὶ τοῦ ἄκρου τῆς περόνης του, ἠτένιζε τὸν ἰατρὸν ὡς ἄνθρωπος πρὸς ὃν διμιλοῦν κινεζικὰ.

— Ὁραῖα! περίφημα! ἐπανάλαβεν ὁ ἰατρὸς τρίθων τὰς χεῖράς του. Ἐπέτυχεν ἐν περίεργον ὃν καὶ θὰ διασκεδάσωμεν.

Ταῦτα εἰπὼν καθ' ἑαυτὸν ὁ Βαυαρὸς ἠρώτησεν ἐκ νέου τὸν Μύλλερν, καὶ ἔμαθεν ὅτι εἰσῆλθεν εἰς τὸ ζυθοπωλεῖον ἐκεῖνο πιστεύων ὅτι ὅλα τοῦ

κόσμου τὰ ζυθοπωλεῖα ἦσαν ἐπίσης πολυτελεῖα, ἀπέκτησε δὲ τὴν βεβαιότητα ὅτι εἶχεν ἐνώπιόν του νέον Ἐπιμενίδην, ἀλλ' ἀσυγκρίτως μᾶλλον ἐκπληκτικὸν καὶ ἐκπεπληγμένον, μᾶλλον παράδοξον τοῦ ἑτέρου, τοῦ ἀρχαίου.

[Ἐπεται τὸ τέλος].

A. Π. Κ.

ΤΑ ΕΠΙ ΕΝΕΧΥΡΩΙ ΔΑΝΕΙΑ ΕΝ ΚΙΝΑΙ

Μεταξὺ τῶν παγιωτέρων θεσμῶν ἐν Κίνα καταλέγονται τὰ ἐπὶ ἐνεχύρῳ δανειστικά Καταστήματα, ἅτινα εἶνε λίαν ὠφέλιμα εἰς τὸν λαὸν οὐ μόνον ἐν τῷ κύκλῳ τοῦ ἐμπορίου, ἀλλὰ καὶ ἐν τῷ καθημερινῷ βίῳ. Τῶντι τὰ καταστήματα ταῦτα, ἅτινα παρέχουσι τοσαύτας εὐκολίας εἰς τοὺς ἔχοντας ἀνάγκην χρημάτων, κατέστησαν ἀναπόφευκτα εἰς τε τοὺς Κινέζους καὶ Εὐρωπαϊούς, ἀλλ' ἐν Κίνα αἱ συναλλαγαὶ συνάπτονται κατὰ τρόπον πολὺ ἐπωφελέστερον τοῖς δανειζομένοις ἢ ἐν ταῖς εὐρωπαϊακαῖς χώραις. Οὐ μόνον ὁ πληρωτέος τόκος εἶνε κατώτερος πλέον ἢ κατὰ τὸ ἥμισυ τοῦ παρ' ἡμῶν πληρωομένου, ἀλλὰ καὶ τὰ ἐνεχυριαζόμενα πράγματα φυλάττονται ἐπιμελέστερον. Τοιοῦτοτρόπος οἱ Σίνοι συνειθίζουσι νὰ πέμπωσιν εἰς τὸ δανειστικὸν Κατάστημα τὰ μὲν χειμερινὰ ἐνδύματά των, ἅμα φθάση ἢ ἄνοιξις, τὰ δὲ θερινὰ, ἅμα ἀρχίξῃ νὰ πνέῃ ὁ βορρᾶς. Πράττουσι δὲ τοῦτο, οὐχὶ διότι ἔχουσι χρηματικὰς ἀνάγκας, ἀλλὰ διότι γινώσκουσιν ὅτι τὰ ἐν λόγῳ καταστήματα εἶνε αἱ καταλληλότεραι καὶ ἀσφαλέστεραι ἱματιοθήκαι, ἃς δύνανται νὰ εὐρωσι. Οὐ μόνον δὲ ἀπολαύουσι δωρεάν τοῦ πλεονεκτήματος τούτου, ἀλλὰ προσέτι δικιθέτουσιν οὕτω χρηματικὸν τι ποσὸν, ὅπερ δύνανται πάντοτε νὰ τοποθετήσωσι μὲ τόκον πολὺ ὑψηλότερον τοῦ παρ' αὐτῶν πληρωθησομένου εἰς τὸ ἐνεχυροδανειστήριον. Ἡ πείρα ἀποδεικνύει, ὅτι τὸ σύστημα τοῦτο δὲν παρέχει ἀθέμιτα ὠφελήματα εἰς τάξιν τινὰ τοκογλύφον, ἀλλὰ πράγματι ὠφελεῖ τὸ κοινὸν ἐν γένει, διότι, εἰ καὶ ἡ Κίνα ἐκλήθη ἢ κατ' ἐξοχὴν χώρα τῶν ἐπὶ ἐνεχύρῳ δανείων, ὑπάρχουσιν οὐχ ἥττον ἐν αὐτῇ πολὺ ὀλιγώτερα ἐνέχυρα μὴ ἀποσυρθέντα ἢ ἐν Εὐρώπῃ. Οἱ Κινέζοι ἔσχον τὴν τύχην νὰ διαφύγωσι τὰς ἀλεθρίας συνεπειὰς τοῦ τρόπου τούτου τοῦ δανειζέσθαι ἐπὶ τῆς ἰδιοκτησίας, ἐνῶ συγχρόνως ἔμαθον νὰ ἐπωφελεῖνται πάντων τῶν πλεονεκτημάτων, ἅτινα παρέχει τὸ μέσον τοῦτο εἰς τοὺς κατὰ τινὰ στιγμήν ἐν ἀνάγκῃ εὐρισκομένους μικροὺς κεφαλαιούχους. Οἱ τόκοι οὗς ἀναγκάζονται νὰ πληρώνωσι σπανίως ὑπερβαίνουσι τὰ 12⁰/₁₀ κατ' ἔτος.

Η ΑΙΡΕΣΙΣ ΤΗΣ ΟΝΕΙΔΑ

Ἐν Εὐρώπῃ ἔχομεν κοινοκτήμενας, οἵτινες οὐδὲν ἄλλο σκέπτονται ἢ νὰ κάμψωσι διὰ τῆς βίας ὀλόκληρον τὸν κόσμον εἰς τὸ σύστημά των. Ἐν Ἀμερικῇ ὅμως οἱ κοινοκτήμενοι εἰσὶ μετριοφρονέστεροι, καθόσον ἐνεργοῦσι μόνον διὰ τοῦ παρα-

δείγματος, ἐνῶ δὲ οἱ συνάδελφοι αὐτῶν τοῦ παλαιοῦ κόσμου ἀρέσκονται νὰ δημηγορῶσιν εἰς τὰς συναθροίσεις τοῦ λαοῦ, αὐτοὶ τούναντίον θέτουσιν ἀμέσως ἐν τῇ πράξει τὰς θεωρίας των ἐν γωνίᾳ τινὶ τῆς εὐρείας χώρας, ἣτις παρέχει αὐτοῖς ἄσυλον. Διὰ τοῦ τρόπου τούτου ἐ σχηματίσθη ἡ Ἐταιρία, ἡ κληθεῖσα Ὀρέϊδα, ἧς ἀπετέλει μέρος ὁ ἀποπειραθεὶς τὴν δολοφονίαν τοῦ προέδρου τῶν Ἠνωμένων Πολιτειῶν τῆς Ἀμερικῆς.

Ἡ Ἐταιρία αὕτη ἰδρύθη τῷ 1846 ὑπὸ τινος θεολόγου ὀνομαζομένου Noyes. Οἱ ὄπαδοι αὐτῆς παραδέχονται τὴν Βίβλον καὶ ἀναγνωρίζουσι τὴν θεότητα τοῦ Χριστοῦ, κατὰ τὰ λοιπὰ ὅμως ἢ ἐν αὐτῇ ἀσκουμένη θρησκεία ἀφίσταται λίαν τῶν ἀρχῶν τοῦ Χριστιανισμοῦ. Μέχρι τοῦ παρελθόντος ἔτους τὸ περιεργότερον θέαμα τῆς αἰρέσεως αὐτῆς ἦτον ἡ πλήρης ἐλευθερία, ἐν ἣ συνέζων ἄνδρες καὶ γυναῖκες. Ἡ κοινότης ἀπετέλει μεγάλην οἰκογένειαν ἐκ 200 ἢ 300 ἀτόμων, ἔνθα ἕκαστος ἀνὴρ εἶχε δικαίωμα ἐφ' ὅλων τῶν γυναικῶν, ὡς ἐν Τουρκίᾳ, ἐκάστη δὲ γυνὴ ἐφ' ὅλων τῶν ἀνδρῶν, ὡς παρὰ τισι βαρβάρους λαοῖς. Ἦτον εἶδος μετοχικῆς Ἐταιρίας. Δὲν ἠδύνατό τις δὲ νὰ ἀποκτήσῃ τέκνα εἰμὴ τῇ ἀδείᾳ τῆς διευθυνούσης Ἐφορίας, ἣτις, λαμβάνουσα ὑπ' ὄψιν τοὺς πόρους τῆς Ἐταιρίας, ἐβεβαίωτο πρότερον, ἐὰν τῇ ἐπετρέπετο ἡ πολυτέλεια τοῦ αὐξῆσαι τὴν οἰκογένειαν, καὶ ἀκολούθως ἐκ τοῦ καταλόγου τῶν ὑποψηφίων ἐξέλεγε τοὺς συζύγους, εἰς οὓς ἀνατίθετο ἡ συντήρησις τοῦ εἴδους.

Αἱ τερατώδεις αὗται ἔξεις ἐξήγειραν, ὡς εἶκός, τοιαύτην ἀποδοκιμασίαν παρὰ τοῖς γείτοσι τῆς Ἐταιρίας αὐτῆς, ὥστε τὸ παρελθὸν ἔτος ἀπειληθεῖσα διὰ ποινικῆς καταδιώξεως ἠναγκάσθη νὰ παραιτηθῇ τῆς κοινότητος τῶν γυναικῶν.

Οὕτω δὲν ἀσκεῖται πλέον ἐν αὐτῇ εἰμὴ ἡ κοινότης τῆς περιουσίας. Ἡ ἐν αὐτῇ παραδοχὴ οἰκογενειῶν, κατεχουσῶν μικρὰς τινὰς οἰκονομίας, καὶ ἡ καλὴ διεύθυνσις, ἡ δοθεῖσα εἰς τὰς ἐπιχειρήσεις τῆς, κατέστησαν τὴν κοινότητα ταύτην πλουσίαν καὶ κάτοχον ἡμίσεος σχεδὸν ἑκατομμυρίου. Ἐχει δὲ πρὸς τοῦτους μικρὰ ἐκατομυστάσια, ἔνθα χρησιμοποιεῖ καθ' ἑκάστην πλῆθον τῶν 200 ἐργατῶν ἢ ἐργατιδῶν.

Σ*

Ο ΑΛΕΚΤΩΡ ΤΟΥ ΣΟΥΛΤΑΝΟΥ

Ἐκ Κωνσταντινουπόλεως γράφουσιν εἰς τὴν «Tagblatt» τῆς Βιέννης, ὅτι ὁ εὐνοούμενος τοῦ Σουλτάν-Ἀζίζ ἀλέκτωρ, Μουχαρέμ, καλούμενος, ἐξεμέτρησε πρὸ μικροῦ τὸ ζῆν.

Τὸν ἀλέκτορα τοῦτον εἶχε δώσει εἰς τὸν Σουλτάνον ὁ Βῆς τῆς Τύνιδος, ἐκομίσθη δὲ εἰς Κωνσταντινούπολιν ἀπολαύων φήμης διεκκεκριμένου μαχητοῦ. Ὁ Μουχαρέμ ἀπέκτησε πάραυτα τὴν εὐνοίαν τοῦ Σουλτάνου, ὅτε δὲ ἀποκρινόμενος εἰς τὴν πρόσκλησιν τοῦ κυρίου του, εἰσήρχετο εἰς τὴν αἴθουσαν τοῦ θρόνου καὶ ἔβρινε νὰ τοποθετηθῇ